

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

**От: Професор, д-р Светла Бориславова Тошкова, УНСС,
Научна специалност: *История на икономическите теории***

Относно: Конкурс за доцент

по професионално направление 2.3 Философия за нуждите на секция „Социални теории, стратегии и прогнози“, обявен от ИФС-БАН с Протокол №4 от 11.02.2021 г. и обявен в „Държавен вестник“ бр.106 на 15.12.2020г.

Участвам в състава на научното жури съгласно Заповед № РД-09-109 от 17.02.2021 г. на директора на ИФС към БАН.

1. Кратка информация за кандидатите в конкурса

Кандидат в конкурса е гл.ас. д-р Благовеста Николова, родена на 18.09.1983 г. Д-р Николова завършва СУ „Св.Климент Охридски“ през 2008 г. с магистърска степен по Политология (Международни политически отношения и сигурност) и през 2013г. получава научната степен доктор по Политическа философия със защита на дисертационен труд на тема «Трансформация на прогнозирането в обществата, основани на знанието». През 2013 г. е асистент в ИИОЗ-БАН, а от 2013 г. до сега е гл.асистент в ИФС-БАН.

2. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност:

Прегледът на картата за количествените изисквания показва, че кандидатурата е в пълно съответствие с националните изисквания съгласно ЗРАСРБ/чл.26/ и Правилника за прилагането му. Д-р Благовеста Николова е автор на дисертация и на една самостоятелна монография. Кандидатката представя по конкурса и 15 статии и студии, 5 от които са публикувани в международни издания с Impact фактор, 4 - в други реферирани и индексирани издания, а останалите в авторитетни научни издания у нас и в чужбина.

Творчеството на д-р Николова обхваща изследвания върху нови и особено актуални проблеми – /1/социалната и етическа рамка на технологичните трансформации в епохата на обществото на знанието и

/2/тенденциите в съвременното прогнозиране. Днес водещите научни области в света са изследванията за бъдещето, които запълват необходимостта от обяснителни модели за идващите глобалните трендове и прогнози в отговор на бързо развиващите се технологични и информационни иновации и техните социални и етически проекции в контекста на разбиранията за прогреса и по-доброто бъдеще. Освен това изследванията на д-р Николова допринасят за развитието на същностния профил на секцията, в която тя работи, и предполагат задълбочаване на научната дейност по направление на стратегиите и прогнозирането, към които е наличен висок научен и обществен интерес.

Д-р Николова е цитирана в много български и чуждестранни издания /част от които реферирани или с научно рецензиране/, което доказва нейната известност като интересен и утвърден изследовател в областта на политическата философия и прогнозирането.

За високата квалификация на д-р Николова и познаването на постиженията на световната наука говорят и нейните специализации и участия в множество международни форуми. От 2015-2017 г. тя е постдокторантски изследовател в Университета в Намюр, Белгия, а също така е експерт към Research Executive Agency за етическо оценяване на проекти по редица програми от 2016-2020 г. Д-р Николова има многобройни участия в международни и национални форуми с презентации, участва в международни проекти, изнася лекции и провежда обучения в международни училища и семинари.

Д-р Николова е отличена с награда «Питагор» за млад учен в областта на социалните и хуманитарните науки (2017г.)

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации и научни приноси

Основно научните интереси на д-р Николова са в областите на политическата философия, научното прогнозиране и отговорните изследвания и иновации. От прегледа на представените по конкурса публикации могат да се открият определени научни и практико-приложни приноси, които ще обобщя накратко.

*I.B монографията /2019/ **The RRI Challenge: Responsibilization in a State of Tension with Market Regulation. Innovation and Responsibility Set, Volume 3, ISTE & Wiley: London, UK and Hoboken, NJ; ISBN : 978-1-78630-142-0**Link: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/book/10.1002/9781119616122>*

- Изследването на проблема за управляемостта на иновационния процес в контекста на социалната и етическа рамка на технологичните трансформации в обществото на знанието.

- Дискусията по налагането на идеята за неутралност и обективистичност на научното знание и приоритизирането на икономическата ефективност на изследователския и иновационен процес.
- Проследяването на формализирането на тези процеси в политиките и законодателството на ЕС /възникването на концепцията за Отговорни изследвания и иновации (ОИИ) и внедряването ѝ в Европейския институционален контекст/.
- Разкриването на конфликта между стратегическите приоритети на ЕС и фактическото реализиране на политиките по „етическия надзор” върху научно-изследователските дейности и иновационния процес.
- Установяване на влиянието на икономически съображения в дискурса на официалните документи, аргументиращи правовата, социалната и етическа приемливост на иновационния процес.
- Критичното разглеждане на предпоставеното отъждествяване между демократизация и „отговорностяване“ на научно-изследователския и иновационния процес. Доказването, че публичното ангажиране и отварянето за „външни“ перспективи не само че не гарантира постигането на ОИИ, но и може да се използва като механизъм за легитимиране на проблемни иновации, за размиване на политическата отговорност, за подхранване на механизми за генериране на печалба чрез безплатен приток на идеи.
- Посочените възможности на критическия потенциал на ОИИ за преосмисляне на политико-икономическата рамка на процеса на създаване на знание и преразглеждане на механизмите за управление на иновациите в посока на стесняване на формите на пазарно регулиране.
- В практико-приложен план – принос на изследването са предложените промени в практическата реализация на политиките на европейските и националните институции в областта на научните изследвания и иновации – на политическо, експертно и административно ниво.

II. Публикациите по конкурса в международни издания с Impact factor/илиSJRank и студиите и статиите в други реферирани и индексирани издания, както и тези в нереферирани издания продължават изследванията в посоченото вече направление, но и очертават траен интерес на кандидатката към проблемите на прогнозирането и към

две области от развитието на глобалните процеси в най-ново време – миграцията и световната пандемия Ковид-19. И тук отново авторката търси социалните и етическите аспекти на проблемите и техните причини в дълбоките технологични трансформации и ценностни дефицити на развитието.

Приносните моменти в тези изследвания са преди всичко в следните направления:

- изследване процеса на маркетизация на съвременното прогнозиране; разширяване на гражданското участие и прогностичната функция на социалните науки;
- идеята за ценността на научната фантастика в полето на прогнозирането, разгледана през перспективата на възможностите, които последната предлага за отваряне на пространства за рефлексия, свързана със социална промяна, „човешката ситуация“ и „другостта“;
- изследването на възможността за използване на съществуващите задължителни механизми за инкорпориране на етика във финансирани от ЕС изследвания в областта на сигурността - за реализиране на някои от приоритетите, заложи в „концептуалната програма“ на полето на т.нар. критически изследвания на сигурността (Critical Security Studies).
- анализите на миграционните процеси в контекста на новите технологични форми за управлението им и в конфигурацията между ценности, интереси и конфликти; критичният анализ на състоянето и проблемите на Европейския граничен контрол;
- очертаването на дефицитите в управленската парадигма за „догонване,, на Ковид-кризата и тясната нормативна ориентация към икономическа целесъобразност; дискусията доколко стратегиите и техниките за полагане на граници между групи и индивиди са интегрирани в логиката на текущата управленска парадигма, и са в центъра на опитите да се осигури управляемост на съвременните сложни, нормативно фрагментирани общества в силно динамичен и непредвидим глобален контекст.

Всички трудове на д-р Николова показват задълбочено познаване на изследваните проблеми, подкрепени са с голям обем фактологичен

материал, съдържат оригинални авторски интерпретации и изводи и изразена гражданска позиция и ангажираност.

Заключение.

В заключение,

изразявам положителната си оценка за научно-изследователската дейност на гл.ас. д-р Благовеста Николова, за нейната активност като преподавател и консултант, за нейните качества на задълбочен учен с творчески възможности и ориентация към актуалните и значими проблеми на съвременната наука и проблемите на бъдещето и

***препоръчвам* на уважаемото научно жури да избере гл.ас.д-р Благовеста Николова ЗА академичната длъжност „доцент” по професионално направление 2.3. Философия , Институт по философия и социология, БАН.**

Проф.д-р Светла Тошкова

15.04.2021 г.

София

